

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Cek. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 42.

Ljubljana, četrtek 20. februarja 1936

Leto II.

Lepo je, imeti oblast; a kruto je, jo uporabljati.

Sekspir

Dnevna pratika

Četrtek, 20. februarja, 1936. Katoličani: Elevterij. Pravoslavni: 7. februarja, Cartonijske.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Leustek, Resljeva. cesta 1: Baho-vec, Kongresni trg 12: Komotar, Vič-Tržaska cesta.

Vreme

Jugoslavija: Deloma oblačno, meglja na južni polovici države, oblačno v ostalih delih z dežjem v Gornjem Primorju in na zapadnih delih savske banovine. Temperatura je padla po vsej državi, samo na severozapadu se je zvišala. Najnižja temperatura Plevlje -3 C, najvišja Mostar 16 C. Sonce vzhaja ob 6.33, zahaja ob 17.12.

Napoved: Oblačno po vsej kraljevini z dežjem v zapadni polovici in v severnih krajih. Temperatura se bo zvišala.

Dunaj: Oblačno vreme, na zapadu dež, v gorah sneg, na zahodu bo nekoliko rosilo ali deževalo. Temperatura se ne bo spremenila.

Gledališče

Drama

Četrtek 20. Gosposki dom Premiera Red Četrtek.

Petek 21. Ob 15. uri Vesela božja prot. Dijaška predstava. Cene od 5 do 14 Din.

Opera

Četrtek 20. Carmen Red B.

Petek 21. Zaprt.

Sobota 22. Apropos, kaj dela Anđula? Premiera Izven.

Kino

Matica: Intimni svet

Ideal: Peer Gynt

Sloga: Izgubljeni sin

Union: Poslednja ljubezen.

Radio Ljubljana

Četrtek, 20. februarja. Ob 12: Pevske jazz skupine, plošče, 12.45: vreme, poročila, 13: Gregorčeve skladbe, Rad. orkester, 14: vreme, borza, 18: lahka instrumenstvalna glasba, plošče, 18.40: Slovenščina za Slovence, dr. Rudolf Kolarič, 19: čas, poročila, 19.30: Narodna ura: Predavanja Zveze Sokola kr. Jugoslavije, prenos iz Beograda, 20: Veliki Predpustni radijski sejem, 22: čas, poročila, 22.15: Ura plesne glasbe, plošče, Ko- nee ob 23.

Borza

Današnja	Za 20. februar	predčna	vrédnost
		tujega denarja	Dinarjev
1 hol. goldinar			20.68
1 nemška marka			17.56
1 belga			7.96
1 šv. frank			14.27
1 ang. funt			215.62
1 am. dolar			42.89
1 fr. frank			2.80
1 Kč			1.81
V privatnem kliringu			
1 avstr. šiling			9.43
1 nemška marka			14.45
1 angl. funt			252.00

V dolini, kjer gore tla pod nogami – Ustreljen vodja upornikov – V nemškem delovnem taborišču – Kdo je požigalec – Pomagajte rudarjem – Priprava na smrt – Prosnetni proračun naše banovine –

Po velikih bojih na severu

Kaj pravijo Abesinci?

Addis-Abeba, 19. febr. Agencija »Radio« poroča s severnega bojišča, da se čete rasa Mulugete koncentrirajo pri Antali, da se postavijo v bran italijanski vojski. Po abesinskih virih so uspehi italijanske vojske prav malenkostni. Kot pripovedujejo ranjenci, ki so dospeli v Desije, so Italijani prodrli samo 5 km južno od Makale. Sicer so nekateri italijanski oddelki že 12. t. m. napadli čete rasa Sejuma, ki se je moral radi premoči italijanskih čet umakniti. Pri teh bojih okoli Makale so imele čete rasa Sejuma 31 mrtvih in 75 ranjenih. Kot je poročal ras Mulugeta, se vrše že več dni boji okoli Makale s predstražami, dočim se je redna vojska umaknila, ker ras Mulugeta noče na noben način sprejeti bitke na odprtem polju. Pri teh bojih je padlo 350 italijanskih vojakov, med njimi 150 belcev. Ras Mulugeta je izjavil, da pričakuje, da bodo Italijani zopet pričeli prodirati v gore južno Makale. Danes so italijanske čete utrjevale svoje nanove pridobljene postojanke in pokopavale padle abesinske vojake. Več oddelkov pa koraka v smeri proti Antali. Abesinske čete se nahajajo po vseh okolnih gričih južno Makale, kjer se kolkortoliko čutijo varne.

Na južni fronti je večji oddelek Abesincev napadel italijanske čete pri reki Dava v oblasti Dorana. Abesinci so izgubili v tem boju 20, Italijani pa 30 vojakov. Radi abesinske premoči so se morali Italijani po kratkem boju umakniti. Vest, da se je severna vojska umaknila, ni nikogar presenetila, ker so to že pričakovali z ozirom na taktiko bojevanja rasa Mulugete. Tu so mnenja, da bo ras Mulugeta dosegel še takšne uspehe, da bo v kratkem zopet pridobil, kar je sedaj zgubil.

Mussolinijevi posveti

Rim, 19. febr. Včeraj zvečer je ministrski predsednik Mussolini sprejel angleškega ambasadorja v Rimu siru Eric Drummonda v avdienci, ki je trajala dalje časa. Po avdienci je bil sprejet tudi guverner Libije maršal Balbo, ki je Duceju poročal, kako stoje zadeve glede te kolonije pod njegovim vodstvom. Maršal Balbo je takoj po avdienci odpotoval v Napulj.

odkoder odpotuje s parnikom v Tripolis. Maršal Balbo je prišel v Rim zaradi sestanka Velikega fašističnega sveta.

Sovjetsko - japonski incident

Tokio, 19. febr. Kot se doznavlja, je japonska vlada podprla zahtevo mandžurske vlade, da sovjetska vlada izroči onih 108 vojakov, ki so 29. januarja dezertirali na sovjetsko ozemlje.

Levo Norvežan Birger Ruud, desno pa šved Sven Erleson, ki sta v Ga-Pa odnesla prve nagrade v smučskem skakanju

Najnovejša poročila glej na strani 7.

V Halle je potolkla mlada Hanni Holzner svoj svetovni rekord v prsnem plavanju na 100 m za 1.1 sekunde v času 1 : 28.4 minute

Nemiri v Paragvaju

Buenos Aires, 19. febr. Poročajo, da je predsednik paragvajske republike Ribeiro podal ostavko. Ostavka je v zvezi z zadnjim državnim prevratom, ki je uspel.

Italijanske izgube

Asmara, 19. febr. Dopisnik agencije T. O. poroča z bojišča južno in jugovzhodno od Makale, da se je v bližini Enderte vnela ljuta borba, v kateri so Abesinci utrpeli znatne izgube. Italijanske čete še vedno napredujejo. Število vseh mrtvih se šteje okoli pet do šest tisoč. Tudi število ranjenih je veliko. Mnogo abesinskih vojakov je ujetih. Uradno poročilo pravi, da so na italijanski strani izgubili 12 oficirjev in 122 vojakov, dočim je ranjenih 24 oficirjev in 499 vojakov. Čete rasa Gukše, ki so tudi sodelovale, štejejo 54 mrtvih in 76 ranjenih, a pri bitki pri Aibi so izgubile 8 mož in imele 7 ranjenih. Italijanski letalci so vedno bombardirajo abesinske umikajoče se čete. Radi zadnjih velikih naporov se pričakuje, da bo v kratkem nastopil mir na severnem bojišču.

— Češkoslovaški ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Hodža pride v petek v Beograd, da se z našimi državniki porazgovori o vprašanjih Srednje Evrope, ki so bila ventilirana pred kratkim v Parizu.

Prof. Maks Lightman

Dancing „Nebotičnik“

Od danes nastopa profesor Maks Lightman, virtuozi na ustnih harmonikah, ki izvajajo na svojih malih instrumentih izredne muzikalne kabinetne komade in imitira cele orkestre.

Poleg tega nastopajo plesalke: Lilly Roy Margot, rusinja - Tičevska z ruskim plesom in Lia de Lys z ekscentričnimi plesi.

Na pustni torek razne prireditve, in atrakcije v vseh prostorih — Nebotičnika.

UPRAVA.

Dnevna kronika

— V Cerkljah pri Kranju je umrl dekan g. Dolinar Franc. Postal je pred leti dekan, ko je bil odzvet dekanat mestu Kranju. Pokopali ga bodo v petek. Večna luč naj mu sveti!

— Redni občni zbor Društva prijateljev pravne fakultete v Ljubljani bo v ponedeljek 2. marca t. l. ob 17. uri v justični palači, dvorana števil. 79.

— Skrajni čas je, da sinu ali hčerki priskrbite instruktora. Ni namreč vedno slabega uspeha pripisati učenec, temveč mnogokrat premalo individualni razlagi v šoli. Z malimi stroški dobite v hišo odlično moč in uspeh v šoli je zagotovljen. Instruktorja vam preskrbi akademski urad dela — A.U.D. — na univerzi, dvorišče desno. Uradne ure vsak dan od 11—12 ure.

— Veliki karneval »Ljubljanskega Sokola« bo na pustni torek 25. t. m. ob 20. v Narodnem domu (vhod iz Bleiweisove ceste). Ravnatelj slovitega cirkusa »Spannblek«, ki bo nastopil na maškeradi, g. Spicabrin, je že včeraj dospel v Ljubljano, v soboto pa se pripelje vse ostalo osebje, med njimi najboljši jahatci Cowboyi, ki bodo izvajali svoje produkcije na divjem, neukročenem mustangu, nadalje doslej neprekosljivi atlet, skupina prvovrstnih akrobatov, baletke, pravi Tarzan iz Džungle in še lepo število drugih artistov. — Prijavljene pa je tudi že izredno mnogo lepih mask. — Vsem udeležencem se priporoča, da si nabavijo vstopnice v predprodaji (po 10 Din), da se tako prepreči na dan prireditve naval pri blagajni. — Predprodaja vstopnic od danes naprej v društveni pisarni v Narodnem domu med uradnimi urami.

— »V Borbi za naš Jadran« je naslov predavanja, ki ga bo imel pod okriljem društva »Tabor« g. prof. dr. Rudolf Kropivnik v četrtek 20. t. m. ob pol 9. zvečer v kemični predavalnici na realki. Vstop prost.

— Prošnje za oprostitev plačanja občinske veselilne davščine in takse za javne prireditve. Mestno poglavarstvo opozarja na čl. 7. finančne uredbe o proračunu mestne občine ljubljanske za l. 1935-36. (Službeni list Kr. banske uprave Dravsko-banovina št. 277-39 od leta 1935), po katerem se občinska veselilna davščina le tedaj ne bo pobirala, če se stranka izkaže s potrdilom davčne uprave, da je bila opro-

ščena plačanja državne takse po določbah zakona o taksah.

— Umrlj so v Ljubljani ga Perme Frančiška, roj. Hromec; v Bohinjski Bistrici g. Ravnik Martin, posestnik v Stožicah in g. Svoj Josip, aeromehanik; Naše sožalje!

— Diplomiralj so na ljubljanski filozofski fakulteti iz romanistike gđe. Nada Debevčeva z Vrhnike ter gđe. Danica Podgornikova iz Gorice. Čestitamo.

— Poročila sta se g. Marc Mirolav in gđe. Angela Virant. Očlo sreče!

— Premestitve ter namestitve. Sodnik 5. sk. na okr. sodišču na Krku Rant Alojzij je premeščen na okrajno sodišče v Cazin; sodnik 7. skup. v Prnjavoru Rus Ernest pa na okr. sodišče v Rugoino. Za zdravnika zdravstvenih občin so z banovinskim odlokom postavljeni dr. Ernest Demšar v Zirelu, dr. Jerko Ovšič v Dobrovniku, dr. Maksim Sevšek v St. Ilj v Slov. goricah in dr. Fran Smerdu v Cerknici. — Pri upravi policije v Ljubljani so z odlokom banske uprave upokojeni stražniki I. r. Franc Anderlič in Matija Ogrin ter nadstražnik Marko Gržinič in Fran Jedretič. Policijski agent Pavel Skok je premeščen k obmejnemu komisarjatu na Rakek.

— Smrt dobrotnika. V Dubrovniku je umrl po dolgi bolezni dr. Baldo Marcechissi, upokojeni mestni zdravnik in mestni svetnik. Bil je priljubljen zdravnik, velik človekoljub in naprednjak. Večino svojega premoženja je zapustil Hrvatskemu Radiši, društvu, ki skrbi za hrvatski obrtniški naraščaj. V oporoki odreja, da ga morajo pokopati brez svečanosti in ponoči.

— Mornarji! V soboto 22. t. m. bo v restavraciji Zvezde družabni večer Mornarske sekcije Jadranske straže. Prireditelj bo tako originalna, duhovita in obenem domača, da se bo vsak počutil kar najprijetneje. Vabimo Vas! Pridite! Vstopnine ni!

F I L M

V kinu Slogi zopet smeh in zabava! Poleg Trenkerjevega alpskega veličina »Izgubljeni sin« prikazuje kino Sloga premiero izredno zabavnega skeč-filma »Vi ste moj gost« z Hansom Moserjem v glavni vlogi. Že sam Trenkerjev film s svojimi senzacionalnimi atrakcijami iz kraljestva planin, iz področja bele opojnosti je vreden, da si vsak ogleda. Ker pa je upravi kina Sloga dobro znano, da se v pred-pustnem času vsakdo rad malo nasmeje in zabava, je vključila v ta program kot dodatek šaligrigro »Vi ste moj gost« in pri tej veseli komediji bo zopet smeha in krohot. Skratka odličen program, ki ga prav toplo priporočamo.

Za pustno nedeljo pride v kino Sloga ansambel najboljših komikov in sicer: Leo Slezak, Carl Anton, Hans Moser in Herman Minnig, zadnji celo v dvojni vlogi. S to veselo družbo bo zabavala ljubljanske prijatelje kina Sloga lepa Liane Haid v burki na katero opozarjamo že danes »Mladost le vedno zmaga!« O tem predpustnem programu povemo danes samo to, da je ta filmska burka ena najšaljivejših kar jih je bilo kdaj na filmskem platnu, in mirno lahko rečemo, da bo dober glas o tem filmu šel tako naglo po Ljubljani, da si ga bo hotel vsek ogledati, vsakdo se nasmejati. Torej na to filmsko premiero pozor!

Gospodarske vesti

Na Jadranu se je že začela tujsko-prometna sezona. V Split je te dni že prispelo število ledoviščarjev iz Poljske, ki bodo ostali na naši rivijeri nad dva tedna. V tem času bodo obiskali vsa večja mesta na obali.

Trgovinski razgovori med našo državo in Grčijo so bili ponovno odloženi. Za opravičilo se navaja, da so bili grški delegati predolgo

Beseda dneva

Bodite ene misli med seboj; ne mislite visoko, temveč sočuvstvujte z nizkimi. Ne zdite se razumni sami sebi. Nikomur ne vračajte hudega za hudo. Premisljajte to, kar bi bilo dobro vpriči vseh ljudi. Če je mogoče, kolikor je v vaši moči, imejte mir z vsemi ljudmi.

(Sv. pismo: Pavla apostola list Rimljanom, pogl. 12, 16—18.)

Uganka o klobasi

Ljubljana, 19. februarja.

Tiste uganke — tako nam piše mož z dežele — ki ste jo stavili Vašim bralcem ob tisti veseli sliki, o »Glažu narcda« pa le ne moremo razrešiti. Smo tukaj že toliko vsi tuhtali, zakaj se naši gospodje politiki, prijateljsko skupaj za eno mizo, smejejo? Smo si tudi dobro ogledovali tisto klobaso, kjer pravite, da tiči uganka, ampak za hudimana tega ne pogruntamo. Ali je morda v tistem špas, da je gospod, ki si reže klobaso, tako lačen, da ne se k ustom večji kos, kot pa je na krožniku?

Halo, prijatelj, pri piki ste jo zadeli! Še malo, pa bi zadeli v črno!

Torej, da si ne boste tolikanj belili glave, — uganka je tale: kaj se pravi, klobaso po bratovski razdeliti?

Odgovor: Klobaso po bratovski razdeliti, se pravi: klobaso prerezati na polovico, sam pa jesti večjo polovico.

To je tista uganka o klobasi. Zdravstvujte, prijatelj!

časa v Bukarešti, kjer so prav tako vodili pogajanja z Rumunijo.

Za veleposestvo djakovske škofije je bil 10. t. m. izdan končnoveljavnen odlok glede »razlastitve« veleposestva v davčni občini Piškovci. Po tem odloku je bilo razlastenih 54 jutrov obdelovalne zemlje, ki je bila pridržana 24 agrarnim interesom.

Kmetiska razdolžitev na Madžarskem. Med madžarskimi bankami in finančnim ministrstvom so se pričela pogajanja glede izdaje zadolžnic v iznosu 80 milijonov pengő za razdolžitev kmetov.

Hmeljsko tržišče v Žatcu v ČSR je zadnje tedne prav mirno. Povpraševanje je malekostno. Za 50 kg se plačuje po 1275 do 1450 Kč.

Nadzorstvo nad kozmetičnimi preparati. Po posebni anketi je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje izdalo uredbo glede nadzorstva nad kozmetičnimi preparati.

Grofica in cigan

Nadaljevanje in konec s strani 5

Ta pravda se je zdaj končala s tem, da je sodišče mlademu Nyaryju prisodilo palačo grofovske rodbine v Pragi in še neko graščinsko posestvo na Češko-slovaškem.

Kljub temu, da je zdaj bogataš, je mladi ciganski primaš izjavil, da ostane rajši še nadalje godec. Njegov oče, ki je s svojimi gosli nekoč začaral srce lepe grofice, igra danes v njegovi ciganski kapeli drugo violino.

KINO SLOGA

TELEFON 27-30

IZGUBLJENI SIN

Louis Trenker

Kot dodatek burka »VI STE MOJ GOST« z H. Moserjem

Pride! Najboljša burka sezone »MLADOST Z M A G A« Leo Slezak, H. Moser, Carl Anton, H. Thimig, Liane Haid

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri poslednji film iz kraljestva planin in bele opojnosti

V dolini, kjer gore tla pod nogami

Tam v svetu pa režejo kupone, dvigajo dividende ...

Trbovlje, v februarju
Lepa je trboveljska dolina! Ne vem zakaj so jo označili za dolino saj in dima! Če kopljejo tam premog, ga vendar tudi ne sežigajo! Prijatelj, ne bodi pesimist, niti ni treba, da bi bil optimist! Nikjer toliko sonca, nikjer toliko petja! Po dva možakarja, pa tvorita že godbo! In nikjer toliko lepih deklet!

Uvožene zablode

Takole ob nedeljah, ko se vsa dolina napoti v cerkev, je revija vseh deklet, novih oblik, ponosnih fantov ter beračev ob poti! In vse to se ti pomeša v prijetno harmonijo, tedaj Trbovlje niso prav nič industrijske, temveč le še domače!

Pa kdo bi jim zameril, če se stakneta dve glavi skupaj in že gre škandalek strogo zaupno naprej. Ampak da ne boste mislili, da so Trboveljani ne vem kakšni. Če je kaj takega, je ne uvoženo! Vse pohujšanje pride le od zunaj! In če se mogoče kje sestane kakšna spiritistična seanca ter kliče duhove, je to pač uvožena zabloda.

Spominjam se, da sem nekoč prisostvoval neki taki seji, klicali so samega Napoleona, a ta jim je odgovoril dovelj krepko: Dajte mi mir! Sicer priznam: Jaz ga nisem slišal, toda dejali so, da je tako rekel! Pa bo menda že res!

S katerekoli višje točke pogledaš, povsod jih vidiš le deloma! Zdaj so ti zasveti dolga bela cesta; vzdolž te niti, ki se vleče od začetka do konca, pa teče trboveljski tramvaj; ozkotirna Praga rudniške železnice. Pred gasilskim domom pa vozovi te železnice: le enostavno sklopljena po dva voza, na teh nekakšna železna škatla, s streho ter lesenimi klopil. To je trboveljski tramvaj, sicer pa zanesljivejši od ljubljanskega.

Trije vhodi

Kurja vas! Hišice nanizane kot jagode, ena drugi sedijo kar na hrbtu, ki se vzpenjajo v breg tja do vrha! Petelinja vas, že bolj razbita, neenotna! Retje, vsak čas ga bodo silni bagri izpodkopali, ga naložili ter zdrobili v drobinicah. »Spicbergie, pa ne mogoče tam na severnem tečaju, temveč tu v Trbovljah. Mnogo zaljubljenih šepetov, vzdihov so slišali ti gozdovi, zavidamo jih lahko! In tako bi lahko kar naprej našteval žabjo vas (žab tam nimajo). Paner kolonija z modernimi hišicami in tako naprej.

Sredi vsega pa stojijo posamezna, središča, eno teh tvori rudniška restavracija s tremi vhodi, enega za uradnike, enega za poduradnike ter enega za delavce! Še celo z napisi so jih opremili, da se za vrata kdo ne zmoti! Pozneje so te napise vendar odstranili!

Pa srečam možakarja, Delavec je. Trd na zunaj, a ves voljan v duši! Obregnem se ob te napise!

»Veste gospod, to je pa tako kot v svetem pismu. Ko se je Kristus spremenil na gori, je tudi apostol, menda je bil to ravno Peter, predlagal za vsakega posebej šotor, pri nas imamo pa samo posebej vhode: Za Kristusa enega, za Petra enega in za Janeza enega. Janezov je sicer največ, pa Janez najmanj hodijo v take hiše. Pa sem vedel zopet nekaj več!

Vozički v zraku

Nad vsemi Trbovljami pa so visoko v zraku žične železnice. Ko prenehajo z delom, ustavijo železnico, pol-

ni vozički čepijo sredi visoko v zraku. Kar nekako skomine te oblegajo, če ne bo telebnilo vse skupaj na glavo.

Spominjam se primere, kako je nekoč gospodar naročil hlapcu, naj izpreže naloženi voz ter živino pripelje domov, ko bo zvonilo poldne! No in hlapec se je vračal z naloženim vozom. Ker ni bilo mostu čez vodo, so vozili kar čez nizko strugo po položnem bregu. Kar zazvoni Gospodovo poldne, hlapec je bil z vozom sredi vode! Na mah izpreže ter pripelje živino domov v hlev. Voz pa je ostal kar sredi vode! No nekako tak občutek imaš, ko gledaš te vozičke imenovane »šale« visoko viseče kar na žic! Pomni: ko bo zazvonilo poldne!

Zakurjene globine

In okoli po vseh teh lepih gričkih in gorah? Ne vem če še stoji kamenček na kamnu, kot ga je tja Bog postavil? Rovnica kopača, jeklena čeljust bagra ali pa vsaj pnevmatičen sveder so že res povsod stikali za črnim kamnom! Globoko v zemlji pa črni rudar, v zakurjenih globinah, vsaj je malokomu znano, da Trbovlje gorijo v svojih globinah že več let. Zdaj pa zdaj hušneje plameni

iz temnih globin, pa jih takoj zabijejo z vlažno ilovico. Trboveljčanom res gorijo tla pod nogami, pa so vendar tako sigurni na tej zemlji in tudi v tej zemlji! In krog in krog zakurjeno! Zdi se mi, če kane kaplja znoja, da kar zacvrči na tej vroči zemlji! In kdo bi jim štel v zlo, če sicer tudi kdaj nekoliko »zacvrči«, je to pač samo vroča kri, pa se zabije z »ilovico« in stvar je opravljena. In tam globoko v črni zemlji vrta rudar neutrudno naprej, »šhte« mu traja osem ur, nalaga v »hunte«, vozi preko vseh mogočih »štolnov«, dokler ne prične »hunta« na beli dan! Pod zemljo prisluškuje podzemeljskim duhovom, zeleni škralt ga opominja, sveta Barbara pa čuva nad vsem!

Oba pa za — smrt

In če ga stisnejo zemeljske plasti, ali ostane za nekaj let v tem črnem grobu, ali ga pa preje izkopljejo prijatelji, položijo, da zadnjikrat pogleda mrtev solcu v obraz, živ tega ni utegnil! Pa zagorijo ob tem odrusjamske svetilke, vdove ter otroci pa bedno plakajo ob očetu.

Tam v svetu pa reže akcijonar kupone, dviga dividende, sklepa transakcije ter kompenzacije. Oba pa delata za — smrt!

Rajhenburško pismo

Rajhenburg, 19. februarja.

Zadnje vreme je obetalo, da se bodo naši hribi zopet odeli s snežno odejo. Smučarji so že mazali smučke, da dajo duška svojemu zimsko-sportnemu navdušenju. Toda kakšno razočaranje — mrzla širja, ki je tulila po naših hričkih in dolinah, nam je odpihala še drobne snežinke. Tako smo zopet obupani spravili smučke na podstrešje in bodo vsekakor počakale prihodnje zime.

Neznane lepote

Teren za smuko je prav idealen na Bohorju, ki je javnosti premalo znan in bi bilo potrebno, da se v našem kraju ustanovi podružnica Slov. planinskega društva, ki naj bi skrbela za razvoj turizma v našem kraju. Krasna je pot, ki pelje skozi Rajhenburg proti Senovem. Lep in romantičen je prehod, ki vodi skozi vasi Dovško in Dobrovo med starimi vinskimi goricami na Bohor, kjer naj bi stala primerna planinska kočica z vso oskrbo. Tudi za turkajšnje ljudstvo bi bilo v veliko korist, saj vemo, da tujski promet prinaša tudi nekaj zaslužka. Gorenjci so si znali pomagati in so vsak še tako neznan hribček uporabili za izletno točko, ki je prijetna vaba za tujce v vseh letnih časih. Spodnje Posavje pa v tem oziru daleč zaostaja, ker nima ljudi, ki bi se zanimali za to panogo in prikazali ljudstvu kraje, ki so prav tako lepi in vabljivi kot kraji na Gorenjskem.

Vino iz Dalmacije

Ljudstvo pa je tu povsod preskromno in premalo zainteresirano. Z opisom nekaterih izmed teh krajev v časopisih bi bilo treba te kraje povzdigniti. V neposredni bližini se nahaja Zagreb, od-

koder se vsako soboto razkropi mnogo prijateljev prirode in ogromna večina jih vodi v Slovenijo, a le malo jih je, ki izstopijo pri nas v Rajhenburgu. Ljudje so pri nas, posebno pa še v okoliških vaseh, zelo gostoljubni in vsakemu gostu prav radi ponudijo čašo vina, ki ga v teh težkih časih ne morejo prodati. Vino je v teh krajih prav dobre kakovosti in se lahko primerja z mnogimi vrstami. Narod živi v pomanjkanju in bedi in že zdavnaj nima več niti za sol in vžigalnice. Gostilničarji naročujejo vino iz dalmatinskih krajev iz Dalmacije, a naši kmetje pa zaman čakajo na kupce. Koliko trpljenja in znoja je z delom v vinogradu, preden obrodi trta, a ko se vino spravi v soče, pa kmet zaman čaka na prodajo svojega vinskega pridełka.

Kdo je požigalec

Radeče, 18. febr.

Pred kratkim je v Svibnem nastal ponoči nenadoma požar. Okoli 11. ure je opazil domač hlapec, da gori hlev. Pomč ni bila več mogoča. Zgorela je živina in hlev ter okoli 8.000 kg sena.

Drugi požar je nastal takoj čez dva dni na strehi svinjskega hleva, ki je pogorel do tal. Škoda pri obeh požarih je znatna, toda je vsa krita z zavarovalnico. Kdo je skrivnostni požigalec? Požar je bil gotovo podtaknjen. Pogorelec je pred požarom zavaroval vse pogorele gospodarske objekte.

Varnostne oblasti iz Radeč so požorelec temeljito izprašali vest Zagovarjal se je, da je ob prički drugega požara prečel v hlevu dva meznana brezposelna, katera je povabil v sobo, kjer jima je dal še večerjo. Zahteval je od

— Moj mož vse noči presedi v gostilni ter popiva!

— Moj tudi, ampak nič ne pije.

Zato me še bolj skrbi, kje se potika!

— Kako pa veste, da ne pije?

— Ne morete si misliti, kako grozno je zjutraj žejen, ko vstane!

njiu dokumente, pa jih nista imela na kar sta odšla na skedenj k počitku. Ko je požar besnel z vso silo okoli njegove domačije, je posestnik spal in so ga težko zbudili.

Te dni se je zaradi suma požara zagovarjati pred sodiščem, ki pa ga je spoznalo za nedolžnega. Zato je le še bolj zagonetno, kdo je zažgal njegovo domačijo?

Še o carinski zvezi z Bolgarijo

Ljubljana, v februarju

Zabeležili smo že naše in bolgarske glasove o tem vprašanju. Posnemamo po sofijskem »Miru« poročilo, ki ga prinaša ta list v izveščku iz varšavskega lista »Kurier Doranni«, ki je pred dnevi prinesel daljši dopis iz Sofije, v katerem pravi med drugim: Po tridesetih letih je znova oživela ideja carinske zveze med balkanskimi Slovani. To pot pripada pobuda ljubljanski trgovski zbornici. Gospodarski ustroj Bolgarije in Jugoslavije je enak, kar lahko v največji meri pripomore k uresničenju ideje o carinski uniji obeh držav. Ovi ekonomske značaja so neznatne. Toda vprašanje carinske zveze je obenem politično vprašanje. Ideja carinske unije med Bolgarijo in Jugoslavijo, bi močno vzemirila Rumunijo, Turčijo in Grčijo, ki bi se ji z vso silo uprle, kakor hitro bi predstavljala dejansko nevarnost.

Navzlic navedenim oviram poljskega lista pa moramo ponovno z veseljem pozdraviti, da se v Bolgariji, kakor dokazuje »Mire«, za idejo carinske zveze z nami močno zanimajo in bi zato ne bilo prav, če ne bi tem zanimanju sledili tudi mi, saj je zamisel sama prišla iz prav naših vrst. Naj se zato merodajni krogi ne strahijo preveč začetnih ovir!

— Ne pomaga nič, draga moja gospodinja, operacija je nujno potrebna, izrežati bomo slepo črevo!

— Je to zelo nevarna operacija?

— Navadno ne! Sicer sem pa jaz specialist za take operacije. Gospe, katero ste srečali med vrati, sem izrezal že petstoto slepo črevo!

— Križ božji, kaj ima človek toliko slepih čreves.

— Natakari, prinesite mi prostu prav melkega piščanca!

— Ali ne bi gospod, prosim, raje melko kutano jajce?

Ustreljen vodja upornikov

Epilog žalostnega dogodka v Zgornji Sušici

Celje 18. februara.

Pred tričlanskim senatom, kateremu je predsedoval s. o. s. dr. Ročnik, so danes sedeli trije fantje, doma iz Gregovcev, občina Bizeljsko. Bili so to 29letni Ivan Premelč, pos. sin, 24letni Anton Sokler, delavec, in 22letni Martin Kunst, tudi delavec. Vsi trije so krepke in zdrave postave, razen najmlajšega, ki je nekoliko bled in slabotnejši. Še ne kaznovan, vendar pa na vsa stavljen vprašanja korajžno in jasno odgovarjajo.

Ko so lani 18. decembra ti trije in Premelč Anton pretakali v zidanci vino, so se popoldan vračali pijani po banovinski cesti proti Spodnji in Zgornji Sušici. Med potjo so prepevali in uprizarjali izgrede. Najhujši in vodja pójane družbe je bil sedaj že pokojni Anton Premelč, ki je za ta dan prišel iz Zagreba domov kupovati vino. Pet tiskanih strani obtožnice pravi, da so fantje tisti popoldan vzklikali dr. Mačku in psovali vladu. Pokojni Premelč je še povdarjal, da je vodja Mačkove čete, da se ne boji ne žandarjev ne financarjev. Oborožili so se s koli in peli hrvatsko pesem, vmes pa kričali.

Ubiti so hoteli bizeljskega župana

Med potjo po cesti so srečali nekega voznika, ki so mu potegnili ženo z voza. Ko so pa opazili župana, pa so voznika pustili in jo vdrli za njim. Župan Ivan Balon je v strahu zbežal v hišo, od tam pa na žandarmerijo prositi pomoči. Tedaj so razgrajali zakričali: »Obkolimo hišo in vse pobijmo.«

Zagnali so se na dvorišče in Premelč Anton je dohitel županova ženo in jo udaril po glavi. Odločili so tudi nekaj lat od pleta in razgrajali po dvorišču. Pozneje so dospeli do trgovine Šulerja Hermana, ki je prav tedaj tudi odhajal na žandarmerijo, ko je videl nevarnost. Dobili so ga na poti, mu odvzeli samokres in ga hudo pretepli. Pri tepežu je bila tudi Terezija Frece, ki je tudi dobila nekaj udarcev. Po izvršenem pretepu so šli v trgovino Ivana Sekoranića, kjer se je Sokler sprijel s Stermeckim Jožefom, in oba sta padla na zaboj stekla in ga razbila.

Premelč Anton se je zgrudil mrtev

V divjem kriku so jo vsi štirje mahinili iz trgovine po cesti naprej. Pri Spodnjem Balonu so se srečali z orožniki. Na poziv »stoj!« je udaril Anton s kolom po nastavljeni puški kaplarja Franca Švígla. Za poziv se niso zmenili, eden od fantov je še celo oddal strel iz samokresa. V tem trenutku je kaplar Švigel oddal na najbližjega, to je na Antona Premelča, dva strela. Zadel ga je v prsa. Premelč je padel in obležal mrtev, ostali udeleženci pa so zbežali.

»Glas« je zanimiv
čitajte »Glas naroda«

Krivdo zanikajo

Ivan Premelč, Anton Sokler in Martin Kunst svojo krivdo zanikajo, vse valijo le na umrlega Antona Premelča, ki je brat prvega. Zaslizane so bile številne priče, župana Balona k razpravi ni bilo, ker je vabilo pomotoma dobil njegov sin Franc, ki pa seveda ni bil zaslišan. Vse priče so na zahtevo državnega tožilca dr. Juharta tudi prisegle, potem ko so izpovedale o dogodkih, ki so se izvršili 18. decembra v Zg. Sušici, v sodnem okraju brežiškem. Zagovornik obtožencev je bil dr. Laznik, eden obtožencev, Martin Kunst, si je najel za zagovornika poslanca dr. Doboviška, ki ga pa na razpravo ni bilo. Zelo

strog je bil v svojem govoru drž. tožilec. Pokojni Premelč je bil zelo nevaren človek, ki je večkrat prihajal iz Zagreba v svojo rojstno vas prirejat izgrede. V nevarnosti je bila že vsa vas!

Obsojeni

Razprava je trajala tri in pol ure in je bila po dolgem posvetovanju razglašena sodba, s katero so obsojeni: Ivan Premelč na 1 leto 2 meseca robije, Anton Sokler na 1 leto 4 meseca robije in Martin Kunst na 8 mesecev strogega zaporu. Prva dva bosta 3 leta brez častnih pravic. Vsak pa mora plačati še 120 Din denarne kazni ali še sedetj tri dni dalje v zaporu. Obsodbo so sprejeli.

Francoske borke za volilno pravico so podvojile svoje delo. Pred dnevi so pavabile na propagandni banket vse zastopnike časopisov in jih pogostile. Gre tudi volilna pravica skozi želedec, kako pravijo o ljubezni, so si mislile

V delovnem taborišču

V Nemčiji nočejo beračev in delomrznežev

Kot je znano, je Nemčija ustanovila za odpravo brezposelnosti posebna delovna taborišča, v katerih zbira vse svoje delovne sile, doslej raztresene po vsej Nemčiji.

Kdor se prijavi, da bo služil v tem taboru vsaj šest mesecev, je tudi vezan, da se drži te obljube. Za šest mesecev je rešen skrbi, kaj bo jedel in kje spal. Zanj skrbi »Führer« in kolec!

7 ur dela

Vstajajo ob šestih, po zajtrku ter sploh jutranji »toaleti« koraka-jo že ob sedmih strumno na delo. Nosijo enotne vojaške obleke, mesto puške pa lopato na rami. Jasno je, da bodo znali vsi ti ob pri-likih z istim uspehom tako nasloniti na ramo puško mesto lopate. Toda vseeno je Nemčija z uvedbo teh delavnih taborov napravila važno socialno delo in jo radi tega lahko marsikatera država zavi- da. Če že ne popolnoma, je vsaj delno zaježila pretečo brezposel- nost. Delo traja do enajstih. Sledi kosilo ter opoldanski triurni od-

mor do dveh, tedaj nastopijo po- novno delo, ki traja do petih. Ce- loten sistem dela je torej štiri ure dopoldne, tri popoldne, torej Nem- čija uvaža sedemurni delovni čas! Sledi večerja, nato pa kulturno udejstvovanje. Imajo obširne knjiž- nice, radijo, družabne igre itd. Sem hodijo predavati znani nemški kul- turni delavci, kar jim je v po- sebno čast. Večkrat zalde v tak tabor sam Hitler, še bolj pogosto- ma pa Göring in Goebels, slednji kot propagandni minister seje svo- je nauke med taboriščnike. Sicer so pa nemške ilustracije polne slik takih obiskov.

Hitler s pipo

Hitler rad obiskuje taka tabo- rišča ob sobotah. Ne brani se se- sti na primitivno klop ali pa polo- ženo deblo. Silno imenitno se jim zdi, če pokadi z njimi pipico to- baka. Hitler sam je pa tudi dober psiholog, da ve, da je s takim obiskom za vedno pridobil ljudi zase. Nekdoč so bila tla v tabori- šču obupno razmočena, hoteli so

ga nesti. Hitler je to odločno od- klonil ter sam stopil skoraj do ko- len v blato. Ta gesta je tako na- vdušila okolico, da so kot nora še ostali skakali brez potrebe po bla- tu. Hitlerjev usnjeni suknjič je pa že zahteval tradicionalen. Iz samega spoštovanja nosi sličnega kveče- mu še Göring.

Nevarno gnezdo

Da je vsa služba v takih delov- nih taboriščih strogo disciplinira- na, je jasno. Vodstvo taborišč strogo kaznuje vse prestopke, le redko se pripeti, da mora posre- dovatj civilno sodišče, kar pa res ni čuda, če pomislimo, da je Nem- čija zbrala tukaj vse mogoče brez- domce, delamrzneže ter čestokrat tudi nevarne kriminalne tipe. Kdor v redu odsluži ta šestme- sečni rok, dobi posebno izkaznico, ki je že skoraj diploma; s tako izkaznico ima prednost za spre- jem v službo kjerkoli. Podjetnik, ki bi odklonil takega delavca ter sprejel drugega, bi si nakopal ob- čutne sitnosti.

Vsa disciplina pa dopušča ven- dar dosti svobode. Na prošnjo jih ob sobotah puščajo domov z del- nim izplačilom manjšega zneska, celoto dobi izplačano šele, ko za- pusti tabor, ali pa na zahtevo na- kazujejo to ženi, materi itd.

Ni bednostnih fondov

Nemčija je s takimi delovnimi tabori izvršila velika javna dela:

V novejšem času je država usta- novila zopet posebne domove za tiste, ki so absolvirali taka delov- na taborišča in še niso mogli do- biti stalnega dela. To naj bi bila nekaka nadaljevalna šola za delo! Nemčija ne pozna bednostnih fon- dov, temveč delovna taborišča, noče beračev, temveč delavcev, noče brezdomcev, temveč z ljube- zni se oklepajočih domače zem- lje!

Pismonoše in reporter

Včasih se zgodi, da reporterja preganja smola. Saj veste, kako pravi tisti pregovor o ljudih, ki se jim spriči smole cekin v roki spremenj v — govno.

Ko smo pisali v 38. številki na- šega lista z dne 15. t. m. o pošti in poštarjih, nam je ušla vmes pripomba o dostavljalcih denar- ja, ki smo jih seveda pohvalili ka- kor tudi vse drugo uslužbenstvo te naše tako važne in pomemb- ne ustanove. Pa je sedel reporterju skrat na presu in je stisnil tako neroden slog v tisto poročilo, ka- kor da bi bili pismonoše manj vredni ali manj zanesljivi kakor dostavljalci denarja.

Tega seveda nihče ne misli in tudi nihče ne trdi, niti nima pra- vice trditi. Narobe, delo to kot ono zahteva cellega moža in bi bilo le želeči, da bi vsi imeli naj- več gmočnih koristi od njega. Vsaj reporter bi jim to od srca privščil, to in še več.

Vsak človek, ki pozna naporno delo pismonoš — zlasti v mestu — ve ceniti njih trud. Beganje po ulicah, po stopnicah gor in dol v tretje, peto, osmo nadstrop- je — ne, to ni šala, ampak res delo, ki že samo človeka ocenju- je. To delo tudi vsak pameten človek uvaža in priznava. Saj vemo, da je čisto uspeh ali ne- uspeh v važni življenjskih zade- vah odvisen vprav od vestnosti — pismonoše. Našim moramo priznati, da se tega v polni meri zavedajo.

Priprava na smrt

Prvi primer po vojni v kriminalu

Ljubljana, 19. febr.

Nemara kdo izmed naših čitateljev pozna to nabožno premišljajočo knjigo, ki jo je izdala svoj čas Družba Sv. Mohorja. To knjigo so našli pri Alojziji Soršan, o kateri smo že poročali, da je bila zasačena pri vplomu v barako branjevke Marije Brankovičeve v Bohoričeva ulici.

Prijazna spokornica je imela pri sebi vlomilsko orodje, ki ga je stalno vporabljala pri vlomih in tatvinah. Da je zgodba še lepša, se je posluževala celo za ta posel ukradenega orodja, ki ga je smuknila v neki baraki na Resljevi cesti.

Soršanova je sploh jako podjetna in je že 18. jan. t. l. vlomila v neko pralnico na Resljevi cesti in pobrala več perila. Pozneje je vlomila tudi v klet hišnega lastnika Simona Kmetca in pokradla več steklenic malinoveca, vina, nekaj krompirja in perila ter odpiral z mehaničnim pogonom.

Poleg drugih predmetov so našli pri njej tudi ročno torbico na zadrgo iz ročnega sukna, dva angleška ključa in zlate naočnike z etuijem. V torbici je bila knjiga »Priprava na smrt«. Ženska pravi, da je pred kakimi 14 dnevi v cerkvi Srca Jezusovega v četrti klopi nabrala naštetje reči.

Tudi za sport

Vidi se pa, da ni hodila samo okrog pobožnih ljudi, ampak, da se je zanimala tudi za šport, saj so našli pri njej kovčeg z ribolovsko pripravo. Po lastnem zatrjevanju je pred kakimi 14 dnevi ukradla ta kovčeg v neki hiši v Domobranski ulici.

Bolj na pobožno je morda bila spet udarjena, ko je ukradla knjižico »Spomin na Jezusa«. V knjižici je podpisan Slavko Juhart, Kamenče. To knjižico je ukradla neki služkinji. V tolažbo Ljubljankam bodi povedano, da je to v vsej povojni dobi v Ljubljani edini primer, da se je ženska in še celo tako mlada, lotila vlomilskih poslov.

Brezposelnost in blodnice

Ljubljana, 19. febr.

Vedno hujša brezposelnost zadržuje zadnji čas zmeraj več mladih žensk v nemoralno življenje. Varnostni organi posvečajo pozornost. Ljubljanska solidnost bi brez te budnosti sicer doživela marsikako krepko senzacijo. Skoraj ne mine dan, da ne bi policija aretirala po več takih žensk, ki se preživljajo s prodajanjem poltene ljubezni.

Dekle, ki zaide na to pot, navadno ne najde več vrnitve in njeno končno zatočišče je prisilna delavnica v Begunjah, kamor prej ali slej sodišče pošlje te izgubljene reve.

Kolo za kolo

Ko so 18. t. m. prijeli 25-letnega delavca Ivana Tanka iz Dolenje vasi pri Ribnici, ker je ukradel kolo gostilničarju Antonu Primožiču v Rožni dolini, se je zagovarjal, češ: »Zob za zob, kolo za kolo«. Bil je celo toliko previden in javil policiji, da je nekdo njemu ukradel lastno kolo.

Ker pa je Tanko policiji kot ljubitelj koles že znan, ni nasedla njegovi premetenosti. Fant bo v zvezi modremu zagovoru izročen sodišču, ki ga že itak išče v neki drugi zadevi.

Prenočišča je prosil na policiji

V upravi policije se je zgledil 23-letni delavec Martin Kugler, pristojen v občino Sv. Krištof v laškem srezu. Ker je brez posla, je kar na policiji zaprosil za prenočišče.

V kriminalnih arhivih so medtem ugotovili, da je zoper mladega gosta že izdalo okrožno sodišče v Celju tiralico radi vroma in tatvine. Spriča takega priporočila so mu seveda na policiji rade volje dali prenočišče, odtod pa pojde naravnost na sodišče.

Še to in ono

V Knafljevi ulici je stražnik prijel nekega 30-letnega Safeta Serajlića iz Zagreba. Zagrebška policija ga namreč zasleduje zaradi prevare. Safet bo seveda brezplačno potoval v Zagreb, da se tam lepo po domače pomeni, kako in kaj je počel.

V torek zvečer so prijeli 32-letnega brezposelnega ključavničarja Franceta Vrhunca, ki je v družbi nekega tovariša iz skladišča neke ljubljanske trgovine ukradel kos manufakturnega blaga. Polovica plena je prodal nekemu ženski, drugo polovico pa nekemu moškemu. Zdaj je seveda kupčija šla v franže, policija je blago zaplenila, oba kupca pa se bosta morala z Vrhuncem in njegovim pajdašem vred zagovarjati pred sodiščem. Blago je bilo namreč prodano tako pod ceno, da bi bila kupca morala dvomiti o poštenosti njegovega izvora.

Francek je umrl

Včeraj smo poročali, da se je enoletni Mlakar Franc, sin poslastnika iz Starega trga pri Logatcu, nevarno poškodoval z vrelin mlekom, danes so nam sporočili, da je ponoči umrl v bolnici.

Svetel Franc, star 43 let, doma iz Naklega pri Kranju, je nesrečno padel po strmih stopnicah ter se poškodoval po glavi.

Slika kaže, kako so sneli olimpijsko zastavo v Ga-Pa, potem ko so razdelili zmagovalcem kolajne. Zgodilo se je v luči olimpijskih bakelj in zarometov

Grofica in cigan

Njegove gosli so ji začarale srce

Te dni so poročali budimpeštanski listi, da je sin ciganskega primaša Jožef Nyary podedoval grofovsko palačo na Dunaju. Ta palača je bila last grofice Margarete Wratislaw pl. Matrowitz in Schönfeld — matere tega mladega cigana, ki se je bila omožila z njegovim očetom Jožefom. Ljubavni roman grofice je svoj čas zbudil največjo senzacijo.

Bilo je v zadnjem letu svetovne vojne. V Alhambri, elegantnem nočnem lokalu Prage, je sviral takrat 35-letni ciganski primaš Jožef Nyary s svojo kapele.

V neki loži je sedela krasna mlada kontesa Margareta s svojo materjo in nekaterimi kavalirji. Primaš je s pravim ciganskim instinktom kmalu opazil, kako globok vtis je napravil s svojo godbo na mlado damo.

Naenkrat se je znašel pred ložo in je komtesi zaigral najlepše ciganske melodije z vso ognjevitostjo godbe na uho.

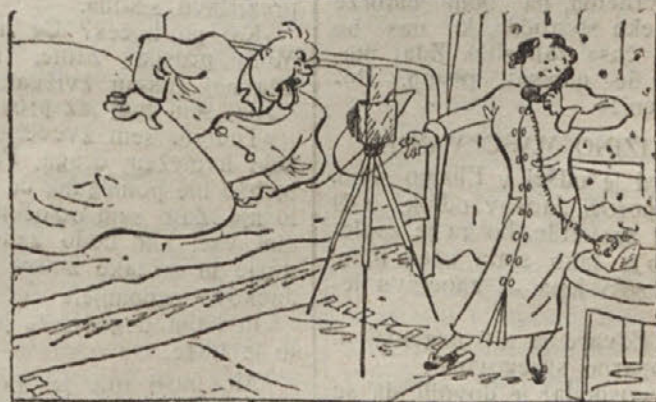
Nekaj tednov za tem je Nyary igral v nekem dunajskem baru. Kako veselo je bil presenečen, ko

je med gosti opazil tudi lepo komteso Margareto. In par ur pozneje je zvedel iz njenih ust, da se je prav zaradi njega pripehala iz Prage na Dunaj.

Med grofico in ciganom se je kmalu razvilo intimno ljubavno razmerje. Nekega dne je Margareta v dolgem pismu sporočila svojim staršem, da brez tega ciganskega godca ne more več živeti in da se hoče z njim poročiti. Na to pismo se je mati s prvim vlakom popeljala na Dunaj in spravila zaljubljeno hčerko domov v Prago.

A komtesa svojega cigana ni mogla pozabiti. In neke noči je skrivaj pobegnila iz Prage v Sopronj in se tam civilno poročila z Jožefom Nyaryjem. Leto pozneje je rodila sina, ki so ga tudi krstili za Jožefa.

Starši so Margareto razdedili. Nekaj let pozneje je umrla od žalosti nad razdorom z rodbino. Sin je doraščal in njegov oče je dvignil pravdo proti sorodnikom matere njegovega sina, radi dediščine.

— Gospod doktor, moj mož je tako bolan, da ne more k vam. Zato vam bom poslala fotografijo njegovega jezika. Ze lepo gospa, le da mi ne boste poslali tudi honorarja po telefonu!

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

46

Drugi del.

NOVA NALOGA

Naslednji dan zjutraj je William poklical hišnika k sebi in mu povedal, da odpotuje za nedoločen čas. Dal mu je vsa potrebna navodila za upravljanje hiše in denarja.

Napotil se je s Whiterhaple in se podal, potem ko se je med potjo večkrat prepričal, da ga nihče ne zasleduje, na premogarsko ladjo.

Tam je dobil svoja dva pomagača — detektiva, ki sta že nekaj dne čakala nanj, da jima da kako novo nalogo, ker se na policiji niso več toliko mrzlično zanimali za Jacka, kajti že precej časa je v Whiterhapen vladal popolu mir. Jack jima je naročil, naj poizvesta za tisto Jenny, o kateri ga je snoči izpraševal detektiv.

Nakazal jima je v ta namen precejšnjo vsoto denarja, potem pa se je podal na svoj dom v ulici Zapadne obale.

Tam ga je že pričakoval Edvard in mu sporočil, da ga Eliza prosi, naj ji dovede razgovor z Jimom.

Jack je skomizgnil z rameni in ni ničesar odgovoril.

»Kamaj sem jo spoznal, ko je prišla k meni, je nadaljeval Edvard. Izgleda, kot da ne bi bila pri zdravi pameti.«

»Ali se je Jim dobro vedel?«

»Vzorno. Nobene pritožbe ni bilo čuti.«

»No, potem ga Eliza lahko obišče. Toda, povejte ji, da Jim se ni prestal svoje kazni, in da tudi njej še nisem odpustil! Da je nisem kaznoval, se ima zahvaliti samo svoji nekdanji zvestobi in pridnosti.«

»Se nekaj vam moram povedati, gospodar, je pripomnil Edvard. Sicer je ta stvar bolj zasebnega narave, vseeno pa se mi zdi bolje, če tudi vi veste, namreč: Tom in Molly sta se zaročila!«

Jack se je zadovoljno nasmehnil, potem pa je veselo dejal:

»Saj se mi je zdelo. Zadnji dogodek je gotovo opogumil Toma, ko je bil sicer tako plah proti njej. No, konec dober, vse dobro. Želim jima obilo sreče.«

Slišnil je Edvardu roko in ta je bil vesel, videč kako zadovoljen je gospodar.

»Zdaj pa nekaj drugega, je še rekel Jack. V kratkem bomo ponovno potovali na Škotsko, ko se vrnemo, pa bom najbrže dobil neko sporočilo, ki nas bo za dolj časa zaposlilo. Zdaj moram pa še napisati pismo. Počravljeni!«

ELIZINO MAŠČEVANJE

Edvard je odšel v Elizino sobo, da ji sporoči Jackovo odločbo. Oči so se ji zasvetile, ko ga je zagledala. Ko je tako stala pred njim, je bila zelo lepa — zapeljivo lepa.

Toda Edvard je niti pogledal ni in suhoparno spregovoril:

»Naš gospodar je dovolil, da seestaneta z Jimom in ako hočete, vas takoj popeljem k njemu.«

»O, hvala vam!« je radostno razkriknila, hlačeč globoko hvaležnost.

nost. »Tako! me peljite k njemu, lepo vas prosim, takoj!«

Edvard je molče stopal pred njo in zato ni mogel videti, s kakšnim sovraštvom zre vanj Eliza.

Ko sta prispela v notranjost »Terorja«, jo je Edvard peljal do neklih železnih vrat in ji velel:

»Stopite tja noter, tam je Jim.«

Eliza je vstopila in burno objela Jima.

»Eliza! Ljubljena moja!« je vzklknil presenečen Jim in jo vroče poljubil. »Kako si prišla sem?«

»Naš gospodar mi je dovolil, da te obiščem« je odgovorila Eliza in se izvila iz njegovega objema, da si ga dobera ogleda po tako dolgi ločitvi.

Jim se je zelo spremenil. Izginil je nekdanji tako samozavestni pogled. Bil je blede in zelo shujšan.

»Ali more kdo slišati najin razgovor?« je tiho vprašala Eliza in prišluhnila na vse strani.

»Ne, draga, nihče naju ne more slišati, kar brez skrbi govori.«

Hotel jo je objeti, pa se mu je umaknila.

»Kaj pa ti je?« je vprašal ves začuden.

»Povej mi, Jim, je spregovorila in porogljiv smeh ji je zaigral okrog ust. »Ali je res, da se kesas, ker si napadel tisto deklino, Molly?«

»Kdo pa ti je to rekel?«

»Prisluškovala sem, ko sta se o tem pogovarjala Edvard in Bessie. Iz njihovega razgovora sem razbrala; da si sedaj postal povsem drugačen človek.«

Jim ni odgovoril. Povesil je oči, kot da bi se nečesa sramoval.

»No, kaj je?« ga je osorno pozvala.

»Pa, nekaj resnice je že na tem, kar je govoril Edvard. Priznavam, da nisem bogve kako pametno ravnal, ko sem hotel zadaviti to dekle.«

»Tako?« je posmehljivo dejala Eliza.

»Ne, ne, nisem storil prav. Sama dobro veš, kako razdražen sem bil takrat, poleg tega pa sem nekoliko pregloboko pogledal v kozarec. Vsa kri mi je stopila v glavo, in le malo je manjkalo, da nisem postal hudodelec. Danes sem hvaležen Jimu, da me je obvaroval!«

»Ha, čedalje lepše govoriš, je prezirljivo siknila.

»Kaj pa hočeš? Če ne bi bila Molly prosila zame, bi šel že zdavnaj rakom žvižgat.«

»Saj sem tudi jaz prosila zate!«

»Tudi to sem zvedel in sem ti zelo hvaležen, draga. Pa vse ne bi bilo nič pomagalo, če ne bi bilo nje. Zato sem odločen, da storim vse, kar bodo zahtevali od mene in si tako znova pridobim Jackovo zaupanje.«

»In najin dogovor?« je bruhnilo iz Elize.

»Ah, pusti to,« je ravnodušno odgovoril Jim. »Iz tega ne bo nič, ne veseli me delati neumnosti.«

»Strahopetec!«

»Tega mi ne smeš očitati, Eli-«

za. Sama prav dobro veš, kdo sem in kakšen sem. Toda tvoji načrti so neizvedljivi. Če bi izginil Jack, potem ne bi bilo nikogar, ki bi znal ravnati s »Terorjem«. Samo on in mogoče tudi Edvard ve, kako je »Teror« zgrajen in kako je treba ravnati s stroji.«

»Ha, ha, ha, ne bodi no smešen.«

»Tako je, kakor pravim, je odločno dejal Jim. »Jack in Edvard sta izobražena človeka in zato poznata ves ustroj ladje. Vsi drugi pa nimamo niti pojma o tem. Na, ta bi bila lepa, ko bi bil »Teror« najin. Najmanjša napaka in zadušila bi se s »Terorjem« vred, kot mladi mački.«

»Dobro, pa naj vrag vzame »Teror« — naj se potopi, je razjarjena odgovorila. — Glavno je, da dobiva Jackovo premoženje v roke.«

»Kaj bi nama to koristilo? Preprosta človeka sva in ko bi naenkrat pričela razsipati z denarjem — takoj bi naju zaprli. Saj ne bi mogla dokazati, odkod denar. In kje bi končala? — V zaporu!«

»Trapa,« je tiho rekla Eliza, tako da Jim ni slišal.

»Bodi no pametna, Eliza, opusti ta brezumni načrt. Odkar sem tu na »Terorju«, sem mnogo razmišljal o tem in sem uvidel, da je vse to neizvedljivo.«

»Toda tebe zdaj Jack prezira, Edvard pa je postal njegova desna roka!«

»Nič zato,« je ravnodušno odgovoril Jim. »Edvard je izobražen in takega človeka potrebuje Jack. Mene to prav nič ne razburja. O ne, nikakor ne! Srečen bi bil, ko ne bi bil storil tiste neumnosti — še danes bi bil užival Jackovo zaupanje in imel polne žepce denarja.«

Iz domačih gajev

IVAN ZORMAN:

Prijatelj s ceste

Poznam najlepšo gozdno senco,
za najbistrejši potok vem,
kje gnezdi kos in kje v goščavi
lišca skriva se očem.

Moj delež nista čas, veljava,
ne cvenka nimam ne blaga;
ni deklice pod božjim soncem,
ki uzrla v meni bi moža.

Ponoči k zvezdam se oziram,
vse leto z njimi govorim;
z vremenom vsakim, z vsakim vetrom
vesel se bratim in borim.

Ne sejem, davkov ne plačujem,
najemnik nisem bil nikdar,
in vendar moj nasmev brezskrbni
devetih far je gospodar.

Malokomu med našimi čitatelji bo znano, da imamo Slovenci v Ameriki tudi svojega pesnika. To je Ivan Zorman, dolenski rojak, ki živi v Clevelandu. Čeprav biva stalno v tujini, si je ohranil svežo in živo narodno zavest. V pesmi se večkrat rad spominja svoje stare domovine in jo opeva s toplo ljubeznijo. — Naša pesem je vzeta iz njegove knjige »Pota ljubezni«, ki je izšla l. 1931. v založbi »Ameriške domovine« v Clevelandu.

Razne novice

Najnovejši Chaplinov film »Nove čas«, ki so ga predvajali v New Yorku in Londonu z velikim uspehom, je po vsej Nemčiji prepovedan.

Vrbsko jezero na Koroškem je pokrito z ledom in se je preteklo nedeljo zabavalo tam veliko drsalcev. Pri tem bi bila pa skoraj utonila hčerka lastnice penzionata »Seegrete« dr. Maričnikove, ki se ji je udril tenki led, le z največjo težavo je dekle še rešil avtomobilski trgovec iz Celovca Adolf Doujak. Dve uri pozneje pa se je isto pripetilo 22letnemu Valentinu Doujaku od Sv. Valentina, ki ga niso mogli rešiti in je utonil.

Zopet javljajo o velikem požaru v filmskem ateljeju. V prostorih italijansko-čilenske filmske družbe v Valparaisu se je vnel film, ogenj se je bliskoma razširil in v nekaj urah upepelil vse poslopje. Pri tem je zgorelo nad 30 oseb, veliko pa jih je odneslo hude opekline.

Čas učenja

Neki danski psihater se je temeljito bavil s problemom, kateri dnevni čas je najugodnejši za učenje in kdaj so možgani najbolj sprejemljivi. Prišel je do zaključka, da more človek na pamet povedati po štiriindvajsetih urah tisto, kar je tik, preden je šel spat, še enkrat prečital. Čim večji pa je rok med čitanjem in trenutkom, ko človek zaspi, tem slabši je spomin, tem manj si zapomni.

Po mnenju tega danskega učevalca si takšno stvar najlažje zapomnimo, če si jo vtisnemo v spomin, tik preden ležemo spat. — Toda, kako pa tedaj, če smo zvečer tako utrujeni, da nam oči težje vkup, ko smo knjigo jedva vzeli v roko?

Klobuki iz črev

Izdelovalci klobas bodo kmalu v zadregi, kajti zmanjkalo bo črev za klobase, če se bo uveljavila angleška modna norost. Oblikovalci novih ženskih klobukov so si namreč izmislili klobuke — iz črev. Klobuku iz klobučevine in slame naj sledi klobuk iz črev. Okusna ta zadeva ravno ni, toda strokovnjaki trdijo, da imajo čreva posebno dobre strani za ta namen.

Iz črev se namreč po posebnem kemičnem postopku pridobi material, ki leži nekako med svilo in mehkim šamoa-usnjem. V barvah se pa dosežejo posebno lepi odtenki, povrh pa dajejo že čreva sama na sebi različne vzorce. Tudi pasove in rokavice nameravajo izdelovati iz črev.

»nk jToaddr užnop N

Astrološka napoved

za 20. februar.

Se vedno neugodna konstelacija, ki povzroča nervoznost in nemir. Za ženske v zdravstvenem pogledu slab dan. Moški so danes nestanovitni, raztreseni, razdražljivi in sploh sitni. To vpliva v marsičem tudi na poklicno življenje. Povzroča nezadovoljnost s poklicom, vzbuja željo po spremembi poklica. Tudi za promet je dan neugoden. V obratih na motorni pogon treba danes posebne pazljivosti. Za mehanične delavnice in vse obrate, ki imajo opraviti z železom in ognjem, pa je danes v splošnem dober dan.

Maribor

m— Narodno gledališče. Četrtek, 20. februarja ob 20.: »Ples v Savoju«. Red B. — Petek, 21. februarja: Zaprt.

m— Kino. Grajski: Naš prihodnji vefilm je sovjetsko originalno delo »Žena za tisoč rubljev«. — Union: Slager letošnje sezone »Živiljenjski karneval«.

m— Zetev smrti. V 88. letu starosti je na Aleksandrovi cesti 69. umrla zasebnica Alojzija Fraso-va. Bodi ji lahka zemlja!

m— Prof. Sirk razstavlja. Pri- znaní slikar prof. Sirk bo 5. mar- ca t. l. otvoril v Skoplju razsta- vo svojih izbranih slikarskih del.

m— Težave obrtnikov so bile iznešene na občnem zboru Zdru- ženja krojačev in sorodnih obrti. Krojači so ostro nastopili proti sušmarstvu in konfekcijski obrti. Sprejeta je bila tozadevna reso- lucija. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor z g. Franom Reicher- jem na čelu.

m— V prostovoljno smrt je šel posestnik Lojze Petek, doma v Kumarski grabi pri Ljutomeru. Iz nepojasnjenega vzroka se je na podstrešju obesil in ko so ga na- šli domači, je bil že mrtev.

m— Kabel Maribor - Beograd bo zgrajen, kakor smo poročali. Ministrstvo je že razpisalo licita- cijo za nabavo. Kabel bo vodil na progi Beograd - Vinkovci - Za- greb - Slov. Bistrica - Maribor - državna meja. Med drugim bo kabel omogočil 10 telefonskih vez Ljubljana - Maribor - inozem- stvo.

m— Angleški večer je bil v po- nedeljek zvečer pri »Orlu«. Pri- redil ga je tukajšnji Angleški kro- žek in je nastopila tudi mrss. Etel Lewis, ki je zapela nekaj an- gleških pesmi.

m— Zaplenjen tobak. Obmejni organi so v gozdu na Vurmatu pri Selnici ob Dravi našli pod večjo skalo zaboj tobaka za nju- hanje. Tobak je bil tihotapljen in italijanskega izvora. Skrili so ga tam tihotapci. Vso zalogo, 114 za- bojkov, so sedaj izročili carinar- nici v Mariboru.

m— Jadranska straža naproša narodne noše, da se zglase v tr- govini Zlate Brišnikove.

Celje

Preklal mu je glavo

Preteklo nedeljo 16. t. m. zve- čer je neznan moški v Ponikvi ob j. ž. napadel 26-letnega pos- sina Slatinška Jakoba. Z ročico mu je preklal glavo. Slatinšek leži že od nedelje v celjski bol- nišnici v popolni nezvesti, nje- govo stanje je zelo kritično. Na- dalca iščejo.

V petek je padel, v torek že umrl. Na Paki pri Vitanju je pre- tekli petek popoln padel po nekem bregu 51letni posestnik Kamenik Alojz. Pri padcu si je tako poškodoval želodec in čre- va, da je bolečinam v torek ob 20. podlegel v celjski bolnici.

Volilni imeniki celjske občine so razgrnjeni ob uradnih urah na mestnem poglavarstvu v sobi št. 2. Vsakdo lahko pogleda, ali je vpisan.

Združenje trgovcev za mesto Celje ina svojo redno skupščino dne 5. marca ob 18. v mali dvo- rani Narodnega doma. Dnevni red obsega 8 točk.

NAJNOVEJŠA POROČILA

Antala v abesinskih rokah

Addis Abeba, 19. febr. Dopisnik agencije »Radio« poroča: Danes dopoldne se je pričela ljuta borba za Antalo. Abesinske čete pod rasom Mulugetom, po številu okoli 50.000 mož, branijo z vso srdi- tostjo ta kraj. Italijani se bore z vsemi svojimi tehničnimi pripomoč- ki. V akcijo so stopile tudi čete rasa Sejuma, ki pritiskajo na Itali- jane z boka. Italijanom se trenutno še ni posrečilo zavzeti kraja Antalo. Na mnogih mestih se vrše borbe na nož. Konjenica rasa Mulugete, ki je utrpela okrog Makale mnoge izgube, je na nekaterih mestih prodrla. Radi obupnega položaja se Abesinci branijo z vso srditostjo

Italijanski naskok na Bendo

Italijanski naskok na Bendo
Asmara, 19. febr. T.O. poroča, da je italijansko topništvo še ved- no v akciji in bombardira raztre- sene abesinske grupe, ki se umika- jo med Belasatom in Antalo. Že skoro vsi padli Abesinci so poko- pani ali pa sežgani. Ob cestah se nahaja na stotine pobitih konj in mul. Po odredbi rasa Mulugete so vsa naselja med Belasatom in An- talom ter za Amba Aradom popol- noma izpraznjena. Mnoga naselja so Abesinci zažgali. Radi zmage italijanskih čet se je moral tudi ras Sejum pomakniti proti jugu.

Število vseh mrtvih na italijanski strani ni znano. V načrtu je, da italijanske čete zavzamejo važno strateško točko Bendo, ki se na- haja na višini okrog 950 m takoj po pustinski ravnini Dandali.

Iz Ogađena prihajajo zelo ne- točna poročila, vendar še dōzna- va, da se vodijo še vedno borbe okoli Sasa Bane in da so nekatera muslimanska plemena, ki se v za- četku vojne niso odzvala na mobi- lizacijo, sedaj stopila v barbo pro- ti Italijanom. Borbe okoli Varan- daba se radi velike povodnji okrog reke Fafan še niso mogle pričeti.

hodnjo z istim dnevnim redom še- je za v torek.

Seja finančnega odbora

Beograd, 19. febr. Včeraj po- poldne je imel sejo tudi finančni odbor nar. skupščine, kateri je prisostvoval v imenu vlade fi- nančni minister Letica. Pred pre- hodom na dnevni red je poslanec Pinterovič podal naslednjo izja- vo:

»Poslanski klubi opozicije v narodni skupščini smatrajo, da je načelna razprava in načelno gla- sovanje o proračunu čisto politič- ni akt, ki predstavlja nezaupnico vladi. Smatrajo zato, da je fi- nančni odbor dolžan razpravljati o proračunu tudi v podrobnostih ter s tem izvršiti svojo posebno nalogo, ki mu je poverjena od narodne skupščine. Zaradi tega predlagajo, da finančni odbor ta predlog sprejme ter prične po- drobno razpravo o proračunu«.

Predsednik finančnega odbora Dimitrijevič je v kratkem govoru naglasil, da želi finančni odbor dokazati svojo miroljubnost in pravilno razumevanje državnih interesov. Zaradi tega daje pred- log poslanca Pinteroviča na gla- sovanje. Večina finančnega od- bora je nato s 15 glasovi sklenila, da se na prihodnji seji, ki bo da- nes popoldne, prične tudi podrob- na razprava o proračunu.

Gibanje

Ljotičevega »Zbora«

V nedeljo in ponedeljek je bila v Beogradu konferenca 94 dele- gatov Ljotičevega »Zbora«, ki ji je predsedoval vodja pokreta D. Ljotič. Razpravljali so v glavnem o potrebi poživljenja njih akcije med ljudstvom ter o metodah de- la za zbiranje pristašev. Posebna komisija bo izdelala program po-

kreta na podlagi že objavljenih »Osnovnih načel in smernic. Po- kret hoče tudi v bodoče ostati ne odvisen in se ne bo vezal na no- beno obstoječo politično grupacijo.

Nemirna Španija

Madrim, 19. febr. Radi obeta- jočih se nemirov je bilo izrečeno obsedno stanje nad Saragoso. Vladne čete so zavzele razne stra- teške točke, kjer so postavile strojnice, a po ulicah patrolirajo vojaški oddelki. Ravno tak polo- žaj je v Valenciji. Ker so čete v strogi pripravljenosti, so levičar- ski elementi opustili vsako kales- nje miru. Pričakuje se, da bo ob- sedno stanje kmalu prenehalo.

Gil Robles, šef narodne stran- ke, je imel danes važne razgovo- re s šefom konzervativne stranke Maurom. Baje je ob tej priliki Gil Robles ponudil Mauru sode- lovanje pri sestavi nove vlade. Pri novi vladi prihaja v poštev kot minister notranjih del šef re- publikanske unije Martinez Bar- jos.

Danes ob 5. zjutraj je izšlo uradno poročilo, ki kategorično demantira vesti, da je izbruhnil upor ali da se poskuša zametiti upor. Vest, da je izbruhnil upor na aerodromu Quatros Vientos, so razširili levičarji, da bi s tem vzbudili vznemirjenje v javnosti in pospešili razvoj političnih od- nosov kot jih oni pričakujejo. Gil Robles je izjavil, da vladi ni potrebno, da trenutno poda ostav- ko. Levičarski blok želi, da bi do ostavke prišlo že sedaj in da se čim prej sestavi nova vlada. Levičarski blok, ki je širil vesti o upor na aerodromu Quatros Vientos, trdi, da so bili aretirani trije oficirji in celo neki generali. Ker se levičarji skupno s socia- listično omladino pripravljajo na izgrede, je vlada odredila in ukre- nila vse potrebne korake, da se v Madridu ohrani mir. Policijskemu komisarju na madridski železni- ški postaji je naročeno, da se mo- rajo vsi potniki, ki odhajajo iz Madrida, legitimirati. Vladne čete v Madridu so v pripravljenosti vendar se pričakuje, da levičarji ne bodo več izzivali izgrediv. Prebivalstvo je bilo radi levičar- skih poročil zelo vznemirjeno, vendar je ta vznemirjenost po uradnem demantiju o levičarskih izgrediv znatno popustila. V Madridu vlada trenutno popoln mir.

— Avstrijski zunanji minister je odpotoval v Firenze, kjer vodi po- svete z italijanskim državnim po- tajnikom Suvichem, nakar bo skupno s knezom Starhembergom, ki prispe v Firenzi v petek ali soboto, odpotoval v Rim na sesta- nek z Mussolinijem.

Tretji dan banovinskega zasedanja : Prosvetni proračun

Ljubljana, 19. februarja. Današnji tretji dan zasedanja banovinskega sveta je bil posvečen razpravi o proračunu prosvetnega oddelka. Zasedanje je ob 9. dopoldne otvoril ban g. dr. M. Natlačen, nakar je podal načelnik prosvetnega oddelka banske uprave g. Breznik splošno poročilo o delovanju prosvetnega oddelka.

Prosvetne razmere še povoljne

Prosvetno delovanje se je v minulemu letu kljub neugodnim gospodarskim razmeram razvijalo še zadosti zadovoljivo, kajti vsi činitelji so kulturnemu napredku posvetili vse svoje sile in doprinesli kar največ žrtv, da je prosvetno delovanje ostalo na višini. V osnovnem šolstvu je bilo prej ko slej močno občutiti pomanjkanje učiteljskih moči, ker za to ni bilo razpoložljivih sredstev. Na zdravje učencev in učne uspehe je kravno vplivalo tudi pomanjkanje šolskih prostorov. Ista zadrega pa se pojavlja tudi pri učilih in drugih učnih pripomočkih. Proračuni šolskih odborov so bili do skrajnosti skrženi in je bila zato pomoč banske uprave v vsakem slučaju silno dobrodošla. Reči je treba, da se splošno osiromašnje podeželskega ljudstva močno občuti tudi v prosvetnem delu. Starši nimajo zadostnih sredstev za prehrano in obutev in obleko svojih otrok. V tem pogledu so bile prav uspešne akcije za ustanavljanje raznih šolskih kuhinj in podpornih ustanov. Za večje prosvetne podvige, ki terjajo znatne žrtve, pa ljudstvo ne zmore, ker je gmotno na tleh in popolnoma izčrpano.

Stanje osnovnega šolstva

Po stanju 1. novembra 1935 je bilo v Sloveniji 861 narodnih šol, od tega 13 zasebnih. Skupno so imele osnovne šole 3.947 oddelkov,

ki jih obiskuje 185.327 otrok. Med šolcobveznimi otroci je 182.325 jugoslovanske narodnosti, 2.287 Nemcev, 650 Madžarov in 65 drugih narodnosti. Na en oddelok je prišlo povprečno po 47 učencev. Z napredujočim kadrom šolcobveznih otrok sedanja šolska poslopja že zdavnaj več ne zadoščajo. V vseh poslopih je bilo 2.692 učilnic za 3.947 oddelkov. Tu je silno kvarno vplivalo dejstvo, da se v eni učilnici gneteta po dva ali pa še več oddelkov in razredov. Spričo gospodarske tešnje pa seveda ni moči računati na zgradbo novih poslopij. Tozadevno je banovina izplačala upravnim občinam 977.900 Din podpore.

Na vseh narodnih šolah je 4.133 učnih moči, med temi 2.597 učiteljic in 1.536 učiteljev. Na sprejem v službo pa čaka 86 abiturientov in 440 abiturientk. Učni uspehi so povoljni. V višji razred ni moglo napredovati 18% učencev. Najslabši srez je bil krški.

Meščanske in srednje šole

Poleg pouka opravljajo šole še važno kulturno delo, in to zlasti na polju kmetijsko-strokovne izobrazbe. Banovina sama je vzdrževala več svojih zavodov, glohonemnice in podobno. Prav dobro se razvija tudi meščansko šolstvo. V tekočem letu je v banovini 44 meščanskih šol z 9.307 učenci. Stanje srednjih šol je pravtako še povoljno, vendar pa njih okvir že prestrašča dotok dijakov. Na vseh srednjih šolah se je za to šolsko leto vpisalo 9.962 učencev.

Kulturne organizacije in tisk

Poleg šolstva so vršila važne kulturne naloge tudi različna društva kulturnega in humanitarnega značaja. Skupno je bilo v banovini 4.782 kulturni društvi, ki so pri-

redila 3.500 javnih prireditvev. Tudi s tiskom smo dobro preskrbljeni. Istotako s knjižnicami. Telesni vzgoji se je posvečala pozornost v okviru možnosti. Začetkom leta 1935 je bilo v banovini 207 sokolskih društev. Zelo razširjene so tudi mladinske organizacije (Pomladki rdečega križa itd.)

Proračun : 6 milijonov

Smernice prosvetnega dela so začrtane. Na vseh straneh nujno kličejo potrebe, tako v osnovnem šolstvu, meščanskem in srednješolskem. V mejah možnosti bo treba storiti vse, da visok prosvetni nivo ne upade, kljub težkim časom. Proračun za prosvetni oddelok banske uprave izkazuje 5.915.470 dinarjev izdatkov. Ta svota je seveda majhna za tako ogromno delo, in velikih žrtv in truda bo treba, da bomo ohranili svojo prosveto zdravo in neokrnjeno.

Razprava — 25 govornikov

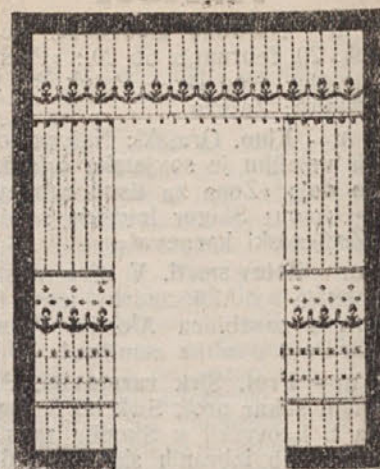
Po poročilo prosvetnega načelnika je g. ban sprejemal prijave govornikov za prosvetni proračun. Predhodno je opozoril, naj se govori omeji na deset minut in da naj gg. svetniki lokalne želje predložijo pismeno. Za razpravo o prosvetnem proračunu se je nato prijavilo 25 govornikov, tako da se bo razprava vršila ves dan.

Poročilo za smučarje

19. februarja.

Kranjska gora-Rateče: 2 C, barometer stoji mirno, pooblačilo se je, 10 cm južnega snega. — Planica, Dom Ilirije: — 3 C, barometer nestanovitno, jasno, solčno, jugovzhodni veter, na 52 cm podlagi 6 cm snega. Smuka dobra. Skakalnica uporabna. Drsalisce uporabno. — Vršič, Krnica, Tamar: 50 cm južnega snega. — Bistrica-Boh. jezero: 5 C, pooblačilo se je, vetrovno, snega v dolini ni. — Bled-Jezero: 2 C, oblačno. — Koča na Gorjušah 18. t. m.: — 3 C, solčno, mirno, 20 cm snega. Smuka dobra. — Koča na Gorjušah 18. t. m.: — 5 C, jasno, mirno, 100 cm snega, sneg solnat. Smuka idealna. — Kolce 18. t. m.: — 6 C, na 100 cm podlagi 10 cm snega, jasno. Smuka idealna. — Jezersko 17. t. m.: 9 C, oblačno, mirno, južni veter, snega v nižini 5 cm v višjih legah 20 cm. Smuka slaba.

— Titulescu pojde v Moskvo, tako pravi zadnje Reuterjevo poročilo. V Moskvi bo zaključil pogodbo med Rusijo in Romunijo o medsebojni pomoči po vzgledu francosko-ruskega in češkoslovaško-ruskega pakta. Do obiska naj bi prišlo meseca marca. Trgovinski minister Costinescu in ruski poslanik v Bukarešti Ostrovski pa sta med tem že podpisala pogodbo o plačilnem prometu med Romunijo in Rusijo, s katero so obnovljeni gospodarski odnosi med obema državama, ki so bili prekinjeni skoro dve desetletji.

19-1 Zastor od Madras tkiva s pestrnim vtiskom, stalen v barvi, velik. krila 45x240 cm, draperija 50x160 cm Din 65.-

Odjemalci, kateri želijo kupiti dobro blago poceni, naj zahtevajo

**brezplačen
slovenski katalog**

ZA BELI TEDEN 1936

Kastner & Ohler
Zagreb.

Največja trgovska in razpošiljalna hiša v Jugoslaviji.

— Meseca marca bo v Beogradu konferenca zunanjih ministrov Balkanske zveze in bodo pri tej priliki razpravljali tudi o pristopu Bolgarije.

— Bolgarski kralj Boris je večeraj v spremstvu Nj. Vis. kneza - namestnika Pavla posetil Oplenac in položil venec na grob pokojnega kralja Aleksandra.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

Dopisnik v slovenskem, srpsko-hrvaškem, nemškem, italijanskem in francoskem jeziku išče primerne zaposlenja. Tudi za nekaj ur dnevno. — Sprejema tudi prevode. — Cenjena povpraševanja na upravo lista »Glas naroda« pod »Korrespondent 50«.

**Citajte!
Priporočajte!
Širite!**

„GLAS
NARODA“

— Vraga, kaj mi mahate, naj ustavim, še nikoli se mi ni tako mudilo!
— Zato, gospod šofer, da boste lepo počasi vozili. Kakšen bi pa bil, če bi zdirjali po blatu mimo.